

svojo statistiko; splošne rezultate zgrinja v celoto gledé na Avstrijo »Oesterreichisches statistisches Handbuch, herausgegeben von der statistischen Central-Commission«, kot knjiga pa gledé na vso zemljo »Kolb, Statistik der Neuzeit«. O velikanskem birokratičnem in upravnem aparatu v moderni državi se dobi nekak pojem, ako se pregleda n. pr. avstr.: »Hof- und Staats-Handbuch.«

Hočejo li Slovenci aktivno udeleževati se politike, morajo merodavni politiki dobro poznati velikanski svetovni in specialno državni gospodarski pristroj; le na tak način more parlament in njega slovenski oddelek biti važen in uvaževan faktor pri določevanju usode ljudstva.

(Dalje prih.)

Javnost pridobninskih registrov.

V lanskem tozadevnem sestavku (»Slov. Pr.« str. 137 in nasl.) obljubil sem priobčiti svojedobno odločbo upravnega sodišča v tej stvari. Ta odločba izrekla se je dne 19. oktobra l. 1898. po javni ustni razpravi, na kateri je bil prisoten dotični davčni zavezanec sam, dočim je poslalo finančno ministerstvo, ki v predhodnem postopanju ni vložilo protispisa ali odgovora na dotično pritožbo, zastopnika na to razpravo. Ta zastopnik prigovarjal je najprej v formalnem pogledu, da po §-u 44. zakona z dne 22. oktobra 1875, št. 36. drž. zak. 1876 ni povoda za razpravo, ker je baje toženo administrativno oblastvo, t. j. c. kr. finančno ministerstvo dokazalo, da je pritožitelj po dodatku ministerske naredbe z dne 16. marca 1898, št. 10520 izgubil vzrok za pritožbo. Ta dodatek namreč obsega naročilo finančnega ministerstva podrejenim organom, da pri vpogledu pridobninskih registrov ni smeti nasprotovati, če si davčni zavezanec hoče napraviti beležke in zaznamke, kolikor to napravljanje ne ovira pravice vpogleda drugim davčnim zavezancem. Pritožitelj, davčni zavezanec, se je upiral temu nazoru ministerskega zastopnika.

Upravno sodišče je razsodilo v smislu predloga davčnega zavezanca in odklonilo formalni predlog ministerskega zastop-

nika, ki je zahteval v smislu §-a 44. zakona z dne 22. oktobra l. 1875, št. 36 drž. zak. ex 1876 ustavljenje postopanja.

Upravno sodišče sploh pravi v svojih razlogih št. 5455 ex 1898:

»Vprašanje, katero je tukaj z ozirom na določilo §-a 58. zakona o osebnih davkih z dne 25. oktobra 1896, št. 220 drž. zak. rešiti, gre konečno na to, obsega li vpogledna pravica glede pridobninskih registrov tudi pravico do prepisov in do izpiskov, kakor davčni zavezanec trdi, ali pa omenjena pravica tega v sebi nima, kakor to trdi finančno ministerstvo.

Upravno sodišče odklanja najprej ugovor ministerskega zastopnika, češ, da pritožitelj nima več povoda za pritožbo, ker je mej tem odpadel vzrok pritožbe — iz dveh razlogov: prvič radi tega, ker je bila zahteva rekurza od finančnega ministerstva jednostavno odklonjena in ker napominani ministerski naredbi pridejani dostavek, češ, da ministerstvo naroča splošno podrejenim organom, da ni smeti zabraniti beležek in zapiskov iz pridobninskih registrov, kolikor se s tem ne ovira vpogledna pravica drugih davčnih zavezancev — ni del rekurzne rešitve ter je torej ta dostavek smatrati za dovoljenje, ki se da vsak hip preklicati; drugič pa odklanja upravno sodišče formalni predlog ministerskega zastopnika radi tega, ker to dovoljenje po vsebini rekurza in pritožbe ne odgovarja temu, kar pritožitelj želi. namreč delati prave prepise in izpiske.

Upravno sodišče mora torej pritožbo stvarno pretresavati. Pri tem se naslanja razsodba upravnega sodišča na te-le prevdarke.

Vsakemu davčnemu zavezancu kakor članu davčne družbe je bistveno do tega, da zvé, kako se razdeli kontingent, za kateri jamči njegova davčna družba, in da spozna davčne stavke posameznih kontingentnih tovarišev, ker le po tem lahko primernost njemu samemu naloženega davka s primerjanjem razmotri in zakonitost svoje ceditve določi.

Temu smotru služi javna razpoložitev registrov o pridobnini, oziroma izpiskov iz teh registrov (§ 58. odst. 2 l. c.); tako lahko posamezni davčni dolžniki ščitijo svoje interese, s tem pa se tudi ustvari javna kontrola glede določitve in razdelitve kontingenta.

Oboje pa se mora vršiti v okviru zakona. Ta okvir prekorači pa pritožitelj s svojo zahtevo, češ, da se mu naj dovoli naprava prepisov in izpiskov iz pridobninskega registra, ker zakon dovoljuje samo vpogled registra, a glede dopustnosti prepisov in izpiskov ničesar ne določuje.

Nasproti temu pa se upravno sodišče ne more izogniti prevdarku, da mora vpogledna pravica, kakor jo zakon razumeva, vsaj brezpogojno toliko vsebine imeti, da ta vpogledna pravica ni popolnoma brez smisla in iluzorna.

V tem oziru misli torej upravno sodišče, ker je pri pridobnini glavna stvar primerjanje lastnega davčnega dolga z dolgovi drugih članov dotične davčne skupine, torej včasih primerjanje z dokaj drugimi osebami in primerjanje dokaj različnih števil, da potemtakem je za eminenten smoter cele institucije smatrati to, da se davčnemu zavezancu ne zabranjuje, v olajšanje pregleda prirediti si brezoblične (formlose) beležke in zapiske v uradnem prostoru, kolikor s tem dejanjem ne ovira konkurentne jednake pravice do vpogleda drugim davčnim zavezancem.

Upravno sodišče razlikuje med obličnim in brezobličnim prepisom; oni ni dovoljen, ta pa se ne sme zabraniti, ker je sicer vpogledna pravica brez vsebine, brez smisla, brez pomena. »In praksi« zadostuje to popolnoma; če se tiskovine registra upoštevajo, je razvidno, da je s tem dovoljen popoln prepis; kajti register kaže ime davčnega zavezanca in njemu od komisije naložen davek v številkah. Ker pa dovoljuje zakon primerjanje vsakemu davčnemu zavezancu in ker si vsak zavezanec sme radi lajšega primerjanja zabeležiti številke vsakega člana iste davčne družbe, je očitvidno dosežena tendenca napominane pritožbe, čeravno je upravno sodišče pritožbo formalno zavrnilo, razlikuje med obličnim in brezobličnim prepisom, koje razlikovanje itak nima nobenega pomena. Poverjenja prepisa ne bo nikdo od davčnega urada zahteval. Ker zakon namerava doseči pravično razdelitev kontingenta, bi vsak zavezanec neumestno ravnal, če bi v svojej pritožbi ali rekurzu napačne številke ali podatke navajal. S tem je zabranjena pot samovolji in brezobzirnosti.

Konečno se naj še omeni, da ima odločba upravnega sodišča v mislih samo vpogledno pravico davkoplačevalcev, ki se nahajajo v jedni in isti skupini. Vprašanje, sme li davkoplačevalec zahtevati od davčnega oblastva, da mu naj da pogledati tudi register nižje skupine, s to odločbo ni rešeno. To vprašanje pa more v konkretnem slučaju zadobiti tudi aktualno važnost. Rahločutnost do davkoplačevalcev namreč ni tolika, da bi se poklicani faktorji z lepa popeli do stališča prave jednakomernosti, koja včasih zahteva, da se posadi jeden davkoplačevalec iz višje skupine v nižjo skupino, a namesto njega posadi davkoplačevalca iz nižje v višjo skupino. Vzlasti davčni nadzornik ima najrajši kolikor moči veliko davkoplačevalcev v višji skupini, a kolikor moči malo davkoplačevalcev v nižji skupini.

Dr. Anton Brumen.

Sodno-zdravniška mnenja.

IV.

Zlomljenje nósnice¹⁾ — težka oškodba v smislu §-a 152 kaz. zak.? Ključavnica — je li táko orodje, s katerim je moči primernim načinom prizadeti oškodbo po smislu §-a 155 a) kaz zak.?

Dne 28. avgusta leta 1896. je bil ranjen M. na nosu tako, da mu je z veliko močjo priletela zarjavela ključavnica na ranjeno mesto. Sodno-zdravniški zvedenci iz Č. so našli dan pozneje na ranjencu naslednje oškodbe:

I. Na levi plati nosnega hrbta, ravno sredi med tem in notranjim očesnim kotom je videti okoli 2 cm dolgo in 5 mm široko stikovno ločitev, zavzemajočo kožo in mezdro. Robi te oškodbe so nepravilni in zobčasti, močno rdeči in precej krvaveči. — S preiskovalno iglo se otipa v celem obsegu opisane rane kost, katera je v zgornji polovici počena in odrta. Če poškodovanec zatisne nozdrvi²⁾ in se potem tako napne,

¹⁾ Nasenbein.

²⁾ Nasenlöcher.